

Директорлар кеңесі отырысының
2020 жылғы 10 шілдедегі № 6
хаттамасына №9 қосымша

Директорлар кеңесінің
2020 жылғы «10» шілдедегі № 6
шешімімен бекітілді

**«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік
қоғамының алғы төлемдерді қайтару бойынша экспорттаушының
азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру қағидалары
*(23.12. 2022 жылғы өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып (№14 хаттама))***

Астана қ., 2022 жыл

ІНҚ БОЙЫНША ТҮЙІНДЕМЕ

ІНҚ атауы	«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының алғы төлемдерді қайтару бойынша экспорттаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру қағидалары
ІНҚ иесі	Сақтандыру департаменті
Қолжетімділік деңгейі	Жалпыға қолжетімді
Қоғамның барлық қызметкерлерін ІНҚ-мен таныстыру жөніндегі іс-шаралар	«Ішкі портал» желілік дискіге ІНҚ орналастырылған күннен бастап 1 (бір) жұмыс күні ішінде электрондық пошта арқылы тарату

Мазмұны

«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының алғы төлемдерді қайтару бойынша экспорттаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру қағидалары	1
Мазмұны	3
1-тарау. Жалпы ережелер	4
2-тарау. Сақтандыру объектісі	5
3-тарау. Сақтандыру жағдайлары	6
4-тарау. Сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер және сақтандыруды шектеу	6
5-тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі	7
6-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны	8
7-тарау. Сақтандыру сомасының көлемін айқындау тәртібі	8
8-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы	9
9-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері	9
10-тарау. Сақтандыру шартының қолданылуы кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдары	11
11-тарау. Сақтанушының және (немесе) пайда алушының сақтандыру жағдайы орын алған кездегі іс-әрекеттері	12
12-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын және шығын мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі	12
13-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен шарттары	13
14-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі	14
15-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату талаптары	14
16-тарау. Суброгация	15
17-тарау. Қосымша шарттар	16
18-тарау. Дауларды шешу тәртібі	16

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы «KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының алғы төлемдерді қайтару бойынша экспорттаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру қағидалары (бұдан әрі - Қағидалар) Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексіне, «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына, «KazakhExport» ЭСК» АҚ Жарғысына (бұдан әрі - Сақтандырушы) сәйкес әзірленді.

2. Сақтандырушы осы Қағидалардың негізінде алғы төлемдерді қайтару жөніндегі экспорттық келісімшарттар бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру шарттарын (бұдан әрі - Сақтандыру шарты) жасасады.

3. Сақтандыру арқылы қорғау қазақстандық кәсіпкерлерден тауарларды, жұмыстарды және/немесе қызметтерді сатып алатын шетелдік контрагенттерге (Қазақстан Республикасының бейрезиденттеріне) Сақтандырушының Жарғысына сәйкес оның мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес қолдау көрсетілетін жобалар бойынша алғы төлемдер шарттарында ұсынылады.

4. Осы Қағидаларға сәйкес Сақтанушы Сақтандыру шартында көзделген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде Сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенеді, ал Сақтандырушы Сақтандыру шартында келісілген Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Сақтанушы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Сақтандыру сомасы шегінде азаматтық-құқықтық жауапкершілік көтеретін Пайда алушыға Сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндеттенеді.

5. Осы Қағидалардың мақсаты Алғы төлемдерді қайтару бойынша азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандырудың негізгі шарттарын, атап айтқанда осы Қағидалардың 3-тарауында көрсетілген жағдайлардың туындау тәуекелдерінен сақтандырудың негізгі шарттарын айқындау болып табылады.

6. Осы Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) **Алғы төлем**- Пайда алушы Сақтанушыға іс жүзінде төлеген Келісімшартта көзделген мөлшердегі алғытөлем сомасы;

Қағидалардың 6-тармағының 2-тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 наурыздағы № 3 шешіміне сәйкес редакцияда баяндалған

2) **Шартсыз франшиза**- сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде өтелуге жатпайтын, Сақтандыру шартында белгіленген сома. Шартсыз шегерім сақтандыру сомасына пайызбен немесе абсолютті мөлшерде белгіленеді;

3) **Пайда алушы**- Сақтандыру шартына сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын Шетелдік контрагент.

4) **Шетелдік контрагент**- Сатып алушы/Тапсырыс беруші ретінде әрекет ететін, қазақстандық тауарлардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің экспортына Экспорттаушымен келісімшарт жасасқан және келісімшартты орындау үшін алғы төлемді төлейтін шет мемлекеттің заңды немесе жеке тұлғасы;

5) **Келісімшарт**- Сақтанушы мен Пайда алушы арасындағы қазақстандық тауарлардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің экспортына арналған жазбаша келісім.

6) **Кредиттік лимит**- Сақтандырушы әрбір Сақтанушы үшін жеке белгілейтін, Сақтандыру қорғауы жабатын азаматтық-құқықтық жауапкершіліктің рұқсат етілетін ең жоғары мөлшерінің сомасы;

7) **Күту кезеңі** - осы Сақтандыру шартында белгіленген уақыт кезеңі, бұл кезең аяқталғаннан кейін Сақтандыру жағдайы басталған болып есептеледі. Күту кезеңі Сақтандырушы Пайда алушыдан Сақтандыру жағдайы туралы хабарландыру алғаннан кейін келесі күні басталады;

8) **Сақтанушы**- Сақтандырушымен Сақтандыру шартын жасасқан Экспорттаушы.

9) **Сақтандыру сыйлықақысы** - Сақтандырушы Сақтандыру шартында айқындалған талаптарда және мөлшерде Пайда алушыға Сақтандыру төлемін жүргізу міндеттемелерін қабылдағаны үшін Сақтанушы Сақтандырушыға төлеуге міндетті, қазақстандық теңгемен көрсетілген ақшалай сома;

10) **Сақтандыру сомасы**- сақтандыру объектісі сақтандырылған және Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Сақтандыру шарты бойынша Сақтандырушы жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақшалай сома. Сақтандыру сомасы валютасы Сақтандыру шартында көрсетіледі;

11) **Сақтандыру төлемі**- Шартсыз франшизаны ескере отырып, Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Сақтандырушы Пайда алушыға Сақтандыру сомасы шегінде төлейтін, қазақстандық теңгемен көрсетілген ақшалай сома;

12) **Сақтандыру мүддесі**- бұл Сақтанушының тәуекелдерді болдырмауға және Сақтандыру жағдайының орын алуына жол бермеуге деген мүліктік мүддесі;

13) **Сақтандыру жағдайы**- орын алған кезде Сақтандыру шартында Сақтандыру төлемін жүзеге асыру көзделетін оқиға;

Қағидалардың 6-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес толықтырылды (№14 хаттама)

13-1) **Сақтандыру оқиғасы**- нәтижесінде Сақтанушының мүліктік мүдделеріне залал келтірілуі мүмкін және кейіннен сақтандыру жағдайы деп танылуы мүмкін оқиға.

14) **Шетелдік контрагент елі** - заңнамасына сәйкес Шетелдік контрагент құрылған (тіркелген) шет мемлекет;

15) **Қоғамның уәкілетті органы**- келіп түскен өтініштер бойынша сақтандыру қорғанысын ұсынуға қатысты шешім қабылдайтын Сақтандырушының ішкі алқалы органы;

Қағидалардың 6-тармағының 16) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес толықтырылды (№14 хаттама)

16) **Залал**- Сақтанушының Келісімшарт бойынша Экспорттық жеткізу немесе Алғы төлемді қайтару бойынша өз міндеттемелерін орындамауы себебінен туындайтын Пайда алушының залалы. Залал анықтамасына Сақтанушының Пайда алушы алдында жіберіп алған пайданы өтеу (төлеу) бойынша берешегінің; тұрақсыздық айыбы, айыппұлдар, өсімпұлдар; есептелген және мерзімі өткен сыйақылар, комиссиялар және жүзеге асырылған экспорттық жеткізу сомасын төлеу болып табылмайтын ақшалай төлем сипатындағы өзге де осыған ұқсас төлемдер; моральдық залал; сот шығыстарының, оның ішінде Келісімшарт бойынша қандай да бір берешекті өндіріп алуға; сондай-ақ басқаның ақшасын заңсыз пайдаланудан келтірілген залалдарды өндіріп алуға сотқа органдарына жүгінуге байланысты сот шығыстарының туындауы кірмейді.

17) **Экспорттаушы**- қазақстандық тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді экспорттайтын заңды тұлға немесе дара кәсіпкер;

18) **Экспорттық жеткізу**-Экспорттаушы мен Шетелдік контрагент арасында жасалған Келісімшарт шеңберінде жүзеге асырған тауарды жөнелту, жұмысты орындау, қызметті көрсету. Әрбір экспорттық жеткізілімнің сомасын (жалпы құнын) Экспорттаушы Сақтандыру шартын орындау мақсатында құжатпен растауға тиіс.

Жоғарыда көрсетілген ұғымдар егер Қағидаларда өзгесі көзделмесе, Қағидалардың мәтінінде жекеше немесе көпше түрде, бас әріппен немесе кіші әріппен пайдаланылуына қарамастан, осы тармақта айқындалған мағынада түсініледі.

2-тарау. Сақтандыру объектісі

7. Сақтандыру объектісі Сақтанушының алғы төлемді Пайда алушыға қайтарудың тікелей міндеттемесін көздейтін Келісімшарт бойынша Экспорттық жеткізу жөніндегі міндеттемелерді бұзу нәтижесінде Сақтанушының залалды өтеу міндетіне байланысты Сақтанушының мүлдіктік мүддесі болып табылады.

3-тарау. Сақтандыру жағдайлары

8. Осы Қағидалардың талаптары бойынша Сақтанушының алғы төлемді Пайда алушыға қайтарудың тікелей міндеттемесін көздейтін Келісімшарт бойынша Экспорттық жеткізу жөніндегі өз міндеттемелерін орындамағаны және/немесе тиісінше орындамағаны үшін Сақтанушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігінің туындау фактісі Сақтандыру жағдайы болып табылады.

9. Саяси сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

1) Қазақстан Республикасында және одан тыс жерлерде Келісімшарт бойынша Экспорттық жеткізу жөніндегі міндеттемелерді орындауға кедергі келтіретін соғыс, азаматтық толқу, жаппай сипаттағы тәртіпсіздік;

2) мемлекеттік органының еркін айырбасталатын валютаға айырбастауды және/немесе төлем аударуды шектейтін немесе оған тыйым салатын күтпеген әрекеті.

10. Коммерциялық сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

1) Сақтанушының Пайда алушыға алғы төлемді қайтаруын көздейтін Келісімшарт бойынша Сақтанушының өз міндеттемелерін орындамауы/тиісінше орындамауы.

11. Осы тарауда және Сақтандыру шартында айқындалған және Пайда алушыға залал келтірген бір немесе бірнеше сақтандыру оқиғаларының орын алу фактісі сақтандыру жағдайы болып табылады.

12. Сақтандыру жағдайы ретінде қаралатын оқиға төменде тізімделген барлық белгілерге ие болуы тиіс:

1) оқиғаның басталу ықтималдығы мен кездейсоқтығы;

2) оқиғаның орын алуының нақты уақытына немесе орнына, сондай-ақ оқиғаның орын алуы нәтижесіндегі залалдар көлеміне қатысты болжанбайтындығы;

3) Тараптары немесе, ең болмағанда, Сақтанушы көрінеу білген немесе алдын ала хабардар болған, оқиға Сақтандыру шартының қолданылуы шегінде сөзсіз және объективті түрде орын алу мүмкіндігі тәуекелінің болмауы;

4) оқиғаның орын алуы Сақтанушының мүлдіктік мүддесі үшін теріс, тиімсіз экономикалық салдарға ие;

5) оқиғаның орын алуы Сақтанушының ерік білдіруіне және (немесе) пиғылына байланысты емес және пайда алу және (немесе) ұтысқа ие болу (алыпсатарлық тәуекел) мақсатын көздемейді.

4-тарау. Сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер және сақтандыруды шектеу

13. Егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, ядролық жарылыс, радиация немесе радиоактивті зақымданудың әсері нәтижесінде туындаған залалдар сақтандыру қорғанысымен өтелмейді, сондай-ақ сақтандыру қорғанысы Шарт жасалған сәтке дейін туындаған оқиғаларға қолданылмайды.

14. Егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандырушы:

1) Сақтандыру сомасының мөлшерінен асатын немесе Сақтандыру шартында көзделмеген залалдарды өтеу туралы кез келген талаптар үшін;

2) төмендегіге байланысты немесе оған қатысты туындаған Залалды немесе шығындарды өтеу үшін:

a. кез келген ядролық отыннан немесе кез келген ядролық қалдықтардан ластанудан немесе радиоактивтіліктен немесе ядролық отынды жағу нәтижесінде иондаушы сәулелену;

b. кез келген ядролық қондырғының, реактордың немесе олардың ядролық жинағының, сондай-ақ ядролық компоненттің радиоактивті, уытты, жарылыс қаупі бар немесе басқа да қауіпті немесе ластаушы қасиеттері;

c. атом немесе ядролық реакцияны және/немесе синтезді, сондай-ақ басқа да ұқсас реакцияларды, радиоактивті күшті немесе затты пайдаланатын кез келген әскери қару;

d. кез келген радиоактивті заттың радиоактивті, уытты, жарылғыш немесе басқа қауіпті немесе ластаушы қасиеттері. Осы тармақша, егер мұндай изотоптар коммерциялық, ауыл шаруашылығы, медициналық, ғылыми немесе басқа да осындай бейбіт мақсаттарда дайындалса, тасымалданса, сақталса немесе пайдаланылса, ядролық отыннан басқа радиоактивті изотоптарға қолданылмайды;

e. кез-келген химиялық, биологиялық, биохимиялық немесе электромагниттік қарудың әсері;

f. қосымша шығындар мен шығыстарды төлеу (Пайда алушының тұрақсыздық айыбы, айыппұл, өсімпұл, сот және өзге де шығыстары);

3) келесі бес елдің кез келгені: Қытай Халық Республикасы, Америка Құрама Штаттары, Ресей Федерациясы, Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Біріккен Корольдігі, Француз Республикасы арасындағы соғыс (дұшпандық өршуіне дейін немесе одан кейін басталған) нәтижесінде келтірілген кез келген Залал;

15. Сақтандыру шартында сақтандыру жағдайларынан өзге ерекшеліктер, сақтандыру төлемінен босату және сақтандырудың өзге де шектеулері көзделуі мүмкін.

5-тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі

16. Сақтандыру шарты Сақтанушының жазбаша өтініші негізінде жасалады.

17. Осы Қағидаларда көрсетілген сақтандыру түрі бойынша сақтандыру қорғауын ұсыну туралы өтінішпен бірге Сақтанушы Сақтандырушыға клиенттің толтырылған сауалнамасын және Сақтандырушы бекіткен құжаттар тізбесін ұсынуы тиіс. Сақтанушы клиенттің сауалнамасын Қазақстан Республикасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жөніндегі заңнамасының талаптарын орындау мақсатында Сақтандырушымен іскерлік қатынастар орнатылғанға дейін ұсынады.

18. Сақтандыру шартын жасасу үшін Сақтанушы Келісімшарттың нотариалды куәландырылған көшірмесін одан әрі міндетті түрде ұсына отырып, Келісімшарттың жобасын ұсынады. Сақтандырушы Сақтанушыдан және Пайда алушыдан сақтандыру тәуекелін сипаттайтын өзге құжаттарды талап етуі мүмкін. Келісімшарттың нотариалды куәландырылған көшірмесі ұсынылмаған не мұндай өзгерістерді Сақтандырушымен келіспей Келісімшартқа өзгерістер енгізілген жағдайда, Сақтандырушы Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы.

19. Егер Сақтанушы және/немесе Пайда алушы дәйексіз құжаттарды/мәліметтерді ұсынса немесе Сақтандырушы Сақтандыру қорғанысын ұсынуға негіз болған толық емес деректерді ұсынса, Сақтандырушы Сақтандыру шартын бұзуға немесе Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы.

20. Сақтандырушының уәкілетті органы Сақтанушының өтінішін мақұлдағаннан кейін Сақтанушы мен Сақтандырушы арасында жазбаша нысанда Сақтандыру шарты жасалады.

Сақтандыру шарты Сақтандыру шарты тараптарының әрқайсысына бір данадан үш данада жасалады және бір данасы Пайда алушыға беріледі, ол Алғы төлемді қайтару бөлігінде Келісімшарт бойынша Сақтанушының міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз ету болып табылады.

21. Пайда алушының Сақтанушының пайдасына төлеген Алғы төлемі Пайда алушының құқықтары мен міндеттері туралы тармақтарды қоса алғанда, Пайда алушының Сақтандыру шартының талаптарына келісімін білдіреді.

22. Алғы төлем жасалғаннан кейін, Пайда алушымен келісілмеген Сақтандыру шартының барлық өзгерістері жарамсыз деп есептеледі.

23. Сақтандыру шартында Пайда алушының атауы мен деректемелері, Келісімшарт деректері, Сақтандыру сомасы, Сақтандыруды қорғау мерзімі, Шартсыз франшиза мөлшері, сондай-ақ Қазақстан Республикасының нормативтік-құқықтық актілерінде көзделген өзге де міндетті талаптар қамтылуы тиіс.

24. Сақтандыру шарты жоғалған жағдайда Сақтандырушы Сақтанушының/Пайда алушының жазбаша өтініші негізінде Сақтандыру шартының дубликатын береді, содан кейін жоғалған Сақтандыру шарты жарамсыз деп есептеледі.

Қағидалардың 25-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 наурыздағы №3 шешіміне сәйкес редакцияда баяндалған

25. Осы Сақтандыру қағидаларының негізінде Сақтанушы, Сақтандырушы және Пайда алушы арасындағы келісімі бойынша осы Сақтандыру қағидаларының жекелеген ережелерін өзгертуді, алып тастауды көздейтін сақтандыру шарттары, сондай-ақ егер Қазақстан Республикасының заңнама талаптарына қайшы келмесе, сақтандыру шартын жасасу кезінде айқындалатын қосымша талаптар жасалуы мүмкін.

Қағидалардың 5-тарауы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес 25-1-тармақпен толықтырылды (№14 хаттама)

25-1. Сақтандыру шарттары тараптар арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу арқылы электрондық нысанда жасалуы мүмкін.

6-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны

Қағидалардың 26-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес жазылды (№14 хаттама)

26. Сақтанушы Сақтандыру сыйлықақысын төлеген кезден бастап, ал бөліп төлеген жағдайда - бірінші сақтандыру сыйлықақысын төлеген кезде, егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандыру шарты күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болады.

27. Сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңі (мерзімі) Сақтандыру шартында көрсетіледі.

28. Сақтандыру шарты осы Қағидалардың 15-тарауына сәйкес жағдайларда өз қолданысын тоқтатады.

7-тарау. Сақтандыру сомасының көлемін айқындау тәртібі

29. Сақтандыру сомасының мөлшерін анықтау үшін Сақтандырушы Кредиттік лимитті белгілейді. Кредиттік лимит Алғы төлемдерге қатысты жаңартылатын негізде белгіленеді және Сақтандыру сомасының мөлшерінен аспайды.

30. Сақтандырушы Сақтандыру сомасын белгіленген кредиттік лимиттің мөлшерінен кем емес мөлшерде айқындайды.

8-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы

Қағидалардың 31-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес жазылды (№14 хаттама)

31. Сақтандыру шарты бойынша төленуге жататын Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері Сақтандыру сомасына қолданылатын және Сақтандырушы айқындайтын сақтандыру тарифтеріне сәйкес есептеледі. Сақтандыру сыйлықақысын Сақтанушы біржолғы немесе мерзімді сақтандыру жарналары түрінде бөліп төлеуге тиіс. Сақтандыру сыйлықақысы қолма-қол ақшасыз нысанда төленуге тиіс.

32. Сақтандыру сыйлықақысының көлемі Тараптардың қосымша келісімге қол қою арқылы Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтандыру сомасы өзгерген кезде түзетілуі мүмкін.

Қағидалардың 33-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес жазылды (№14 хаттама)

33. Сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеу мерзімі өткен сәттен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде төлемеген жағдайда сақтандыру шартының қолданылуы тоқтатылады, бұл туралы сақтандырушы сақтанушыға және пайда алушыға хабарлайды.

Қағидалардың 34-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 наурыздағы № 3 шешіміне сәйкес редакцияда баяндалған

34. Сақтанушы Сақтандыру сыйлықақысын (бір төлеммен төлеген кезде) төлегенге дейін Сақтандыру жағдайы орын алған кезде, егер Сақтанушы Сақтандыру сыйлықақысын уақтылы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзса, Сақтандырушы Сақтандыру төлемін төлеуден бас тартуға құқылы.

35. ***Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 наурыздағы №3 шешіміне сәйкес алынып тасталды.***

36. ***Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 наурыздағы №3 шешіміне сәйкес алынып тасталды.***

37. ***Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 наурыздағы №3 шешіміне сәйкес алынып тасталды.***

38. ***Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 наурыздағы №3 шешіміне сәйкес алынып тасталды.***

39. Кезекті Сақтандыру жарнасы уақтылы төленбеген жағдайда сақтандырушы сақтанушыдан Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінде белгіленген тәртіппен және көлемде тұрақсыздық айыбын төлеуін талап етуге құқылы.

9-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

40. Сақтанушы мынаған құқылы:

1) Сақтандырушыдан осы Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру шарттарын, өзінің құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап ету;

2) сақтандыру шарты жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алу;

3) Сақтандырушының Сақтандыру төлемін төлеуден бас тарту немесе оның көлемін азайту туралы шешімін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен даулау;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттер жасау.

41. Сақтанушы мынаған міндетті:

1) Алғы төлемді алған сәттен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде Сақтандырушыға осы төлемді алғанын растайтын құжаттардың көшірмелерін ұсыну;

2) Келісімшарт талаптарының өзгерістерін Сақтандырушымен келісу;

3) Сақтандырушыға Сақтандыру тәуекелінің жағдайы, өзіне белгілі, Сақтандыру шарты жасалғанға дейін және Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтандыру жағдайының туындауына маңызды әсер етуі мүмкін жайттар мен талаптар туралы хабардар ету;

4) өзіне белгілі болған, шарт жасасу кезінде сақтандырушыға хабарланған жайттардағы елеулі өзгерістер туралы, егер бұл өзгерістер мүлікті сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына елеулі әсер етуі мүмкін болса, сақтандырушыға дереу хабарлау;

5) Алғы төлемді жүзеге асырғанға дейін өзінде барлық талап етілетін лицензиялар мен рұқсаттардың болуын қамтамасыз ету;

6) Сақтандырушыға Сақтандыру шартын жасау және орындау үшін қажетті барлық мәліметтерді ұсыну;

7) сонымен қатар Сақтандырушының нұсқауларына сәйкес сақтандыру оқиғасының орын алуын болдырмау және сақтандыру оқиғасы орын алған кездегі залалдың мөлшерін азайту бойынша, сондай-ақ залалдың өтемін алу бойынша барлық шараларды жүргізуге; Сақтанушы әрдайым Сақтандыру шартымен қорғалмағандай әрекет етуге міндетті;

8) Сақтандыру шартында белгіленген көлемде, тәртіппен және мерзімде Сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарналарын) төлеу;

9) Сақтандырушының алдын ала жазбаша келісімінсіз үшінші тұлғаларға сақтандыру шартының болу фактісін ашпау;

10) Сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе салдарынан Сақтандыру жағдайының орын алуы мүмкін оқиғаның орын алғаны туралы Сақтандыру шартында белгіленген мерзімде Сақтандырушыны хабардар ету;

42. Сақтандырушы мынаған құқылы:

1) коммерциялық құпия болып табылатын және Сақтандыру шартына тікелей қатысы жоқ мәліметтерден басқа, Сақтанушыдан және Пайда алушыдан Сақтандыру шартын жасасу және орындау үшін қажетті мәліметтерді ұсынуын талап ету;

2) шетелдік контрагент елінің тиісті мемлекеттік органдарынан Сақтандыру жағдайының орын алу фактісін және Залалдың мөлшерін растайтын құжаттарды сұрату;

3) Сақтандыру жағдайы басталған кезде шығын көлемін анықтау үшін тәуелсіз сарапшының немесе бағалаушының қызметтерін пайдалану;

4) Пайда алушыдан мерзімі өткен төлем туралы хабарлама алғаннан және/немесе тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді ұсынбағаннан кейін залалды азайту және борыштарды өндіріп алу жөніндегі іс-шараларға қатысу;

5) Қағидалардың 4-тарауында көзделген негіздер бойынша Пайда алушыға Сақтандыру төлемін толық немесе ішінара жүзеге асырудан бас тарту;

6) көрінеу жалған ақпарат берген немесе алынған төлем туралы хабарламаған жағдайда Сақтандыру төлемін Пайда алушыға жүзеге асырудан бас тартуға немесе төленген соманы талап етуге құқылы емес;

7) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттер жасау.

43. Сақтандырушы мынаған міндетті:

1) Сақтанушы мен Пайда алушыны алғы төлемдерді қайтару бойынша Экспорттаушының азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру қағидаларымен таныстыру және олардың талабы бойынша осы Қағидалардың көшірмесін ұсыну (жіберу);

2) Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Сақтандыру шартында белгіленген көлемде, тәртіппен және мерзімде Пайда алушыға Сақтандыру төлемін жүргізу;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сақтандыру құпиясын қамтамасыз ету.

44. Пайда алушы мынаған құқылы:

1) Сақтанушыдан және Сақтандырушыдан Сақтандыру шарттары туралы ақпаратты тегін алу;

2) Сақтандырушыны Сақтандыру жағдайының орын алғаны туралы хабардар ету;

3) сұрақтар бойынша Қазақстан Республикасының уәкілетті мемлекеттік органдарына хабарласуға болады;

4) Сақтандыру жағдайын тергеуге, оның ішінде өзінің сенімді тұлғасының қатысуымен қатысу;

5) Сақтандыру жағдайының орын алу мәселелері бойынша шешімдерге уәкілетті мемлекеттік органға немесе сотқа шағым жасау;

6) Сақтандыру шартында белгіленген тәртіпте және талаптарда Сақтандыру төлемін алу.

45. Пайда алушы мынаған міндетті:

1) Қағидалардың 17-тармағына сәйкес Сақтанушының мәлімдемесінде көрсетілген ақпарат расталған кезде Сақтандырушыға Сақтандыру тәуекелін бағалау және Сақтандырушының Сақтандыру шартын жасасу туралы шешім қабылдауы үшін айтарлықтай маңызы бар барлық белгілі жайттар туралы хабарлау;

2) сақтандыру шарттарын орындау;

3) Сақтандырушыға Сақтандыру жағдайының себептері, барысы мен салдары, келтірілген шығынның сипаты мен мөлшері туралы айтуға мүмкіндік беретін барлық ақпаратты беру;

4) Сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе салдарынан Сақтандыру жағдайының орын алуы мүмкін оқиғаның орын алғаны туралы Сақтандыру шартында белгіленген мерзімде Сақтандырушыны хабардар ету;

5) Сақтандырушыға Сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін, ал кейін жүзеге асырылған Сақтандыру төлемінің көлемін суброгациялау тәртібімен өндіріп алу үшін қажетті құжаттарды ұсыну;

6) Келісімшарт бойынша берешекті өндіріп алу және реттеу жөніндегі барлық іс-әрекеттерді Сақтандырушымен жазбаша түрде келісу;

7) Сақтандырушыға алғы төлемді және Келісімшартта көзделген айыппұлдарды, өсімпұлдарды, алғы төлемді уақтылы қайтармағаны үшін тұрақсыздық айыбын қайтару бойынша Сақтанушыға талап қою құқығының ауысуын тиісті түрде қамтамасыз ету.

46. Сақтандыру шартында тараптардың Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де құқықтары мен міндеттері көзделуі мүмкін.

10-тарау. Сақтандыру шартының қолданылуы кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдары

47. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Пайда алушы және Сақтанушы, егер Сақтандыру шартында өзгеше белгіленбесе, 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей Сақтандырушыға Келісімшартқа жоспарланып отырған өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы жазбаша хабарлауға міндетті. Сақтандырушы Сақтанушыдан, егер Сақтандыру тәуекелі Келісімшартқа өзгерістер мен толықтырулар енгізу кезінде ұлғаятын болса, қосымша Сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап ете алады. Егер Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеумен келіспесе немесе Сақтандырушы Келісімшартқа айтарлықтай өзгеріс немесе толықтыру енгізу нәтижесінде туындайтын сақтандыру тәуекелдерін ұлғайтудан бас тартса, Сақтандырушы сақтандыру шартында айқындалған, сақтандыру сыйлықақысының төленген сомасынан ұстап қалу пайызын шегере отырып, сақтандыруды қорғаудың

пайдаланылмаған кезеңі үшін төленген сақтандыру сыйлықақысын қайтара отырып, Сақтандыру шартын бұзуға құқылы.

48. Егер Пайда алушы мен Сақтанушы осы Қағидалардың 47-бабында көрсетілген тәртіппен Келісімшартқа енгізілетін өзгертістер немесе толықтыруларды келіспесе, Сақтандырушы Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы.

11-тарау. Сақтанушының және (немесе) пайда алушының сақтандыру жағдайы орын алған кездегі іс-әрекеттері

49. Сақтандыру жағдайының орын алғанын, сондай-ақ оған келтірілген залалды дәлелдеу Сақтанушыға және (немесе) Пайда алушыға жүктеледі.

50. Егер Сақтандыру шартында өзгеше ескертілмесе, Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға басталған кезде және/немесе оның салдарынан Сақтандыру жағдайы орын алса және/немесе Сақтандыру жағдайының орын алу тәуекелін ұлғайтатын жағдай мүмкін болса, сондай-ақ Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Сақтанушы және (немесе) Пайда алушы:

4) ықтимал шығындардың алдын алу немесе азайту үшін барлық шараларды қолдануы;

5) Сақтандыру жағдайының орын алғанын растайтын құжаттар пакетін қалыптастыру үшін барлық шараларды қолдануы;

6) Сақтанушымен Келісімшарт бойынша көрсетілген қызметтер/орындалған жұмыстар/тауарды қабылдап алу актісіне қол қойылған сәттен бастап немесе Сақтанушы алғы төлемді немесе оның бір бөлігін қайтарған кезден бастап 15 (он бес) күнтізбелік күннен кешіктірілмейтін мерзімде осы оқиға туралы Сақтандырушыны хабардар ету;

7) Сақтандырушыға Сақтандыру төлемін жасауға қажетті барлық құжаттар мен мәліметтерді ұсыну;

8) сақтандырушыға шығынның себептері мен көлеміне қатысты тергеу жүргізуге, шығынды азайту іс-шараларына қатысуға мүмкіндік беруі керек.

51. Сақтандырушы немесе оның өкілі Пайда алушының оқиғаның орын алғаны туралы хабарламасын күтпей-ақ, сақтандыру оқиғасын тергеп-тексеруге кірісуге құқылы. Пайда алушы оған бұл жағдайда кедергі жасауға құқылы емес.

52. Пайда алушы сақтандыру жағдайы бойынша барлық ақпаратты хабарлауға және сақтандырушыға қажетті көмек көрсетуге тиіс.

12-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын және шығын мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі

53. Сақтандырушы Сақтандыру төлемін Пайда алушының Сақтандыру төлемі туралы өтініші және Сақтандыру жағдайы туралы акт негізінде жүргізеді.

54. Сақтандыру жағдайы туралы актіні Сақтандырушы немесе ол уәкілеттік берген тұлға жасайды.

55. Егер Сақтандыру жағдайы туралы өтінішті тексеру кезінде Пайда алушыға келтірілген залал Сақтандыру жағдайының нәтижесінде болмағаны анықталса немесе уақтылы хабарламау салдарынан Сақтанушыда туындаған залалдың фактісін, себебін және/немесе осы залалдың көлемін анықтау мүмкін болмаса, сақтандыру жағдайы туралы акт жасалмайды. Бұл жағдайда Сақтандырушы Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан дәлелді бас тартуды жасайды.

56. Сақтандыру төлемін алу үшін Пайда алушы мынадай құжаттарды ұсынуы тиіс:

– Сақтандырушының корпоративтік Интернет-ресурсында орналастырылған нысанға сәйкес сақтандыру жағдайы туралы өтініш;

- өтініш берушінің жеке куәлігі (егер өтініш беруші жеке тұлға болса);
- Пайда алушының атынан мүдделерін білдіруге берілген сенімхат (қажет болған кезде);
- жүргізілген Алғы төлемдерді растайтын құжаттар;
- мемлекеттік органдардың сақтандыру жағдайының орын алу фактісін растайтын, құжаттар мен нормативтік құқықтық актілерінің көшірмелері немесе кез келген ресми және бейресми көздерден (бұқаралық ақпарат құралдарын қоса алғанда) алынған, сақтандыру оқиғасының орын алу фактісін растайтын кез келген басқа ақпарат немесе куәліктер;
- келтірілген залалдың мөлшерін дәлелдеу үшін: Пайда алушы жүргізген залалдың мөлшерін орындалған жұмыстардың/ көрсетілген қызметтердің/қабылдап алу-беру/салыстырып тексеру актілерімен есептеу (егер жұмыстардың/қызметтердің/тауарды берудің бір бөлігін Сақтанушы жүзеге асырған жағдайда);
- келтірілген залал себебі мен көлемін растайтын өзге де құжаттар;

13-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен шарттары

57. Пайда алушыдан Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталғаны туралы жазбаша өтініш алғаннан кейін, сондай-ақ сақтандыру төлемі үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынғаннан кейін сақтандырушы мынадай іс-әрекеттерді жүзеге асырады:

- 1) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның орын алу фактісі мен себептерін анықтайды;
- 2) Пайда алушының сақтандыру оқиғасының орын алуы туралы өтінішінде келтірілген мәліметтерінің шындыққа сәйкестігін тексереді;
- 3) сақтандыру объектісін сақтауда Пайда алушының мүддесінің болуын тексереді;
- 4) сарапшыларды, бағалаушыларды қатыстыру қажеттілігін айқындайды;
- 5) күту кезеңі ішінде Пайда алушымен бірлесіп немесе егер мұндайлар мүмкін болса, Залалды барынша азайту жөнінде дербес шаралар қабылдайды;
- 6) оқиға сақтандыру жағдайы болып танылған кезде сақтандыру төлемінің көлемін айқындайды, сақтандыру жағдайы туралы акт жасайды.

58. Сақтандырушы Сақтандыру төлемін Сақтандыру шартында айқындалған күту кезеңі өткеннен кейін Пайда алушы осы Қағидалардың 12-тарауында көрсетілген құжаттарды ұсынуы, сондай-ақ Сақтандыру жағдайы туралы актінің негізінде жүзеге асырады. Сақтандыру төлемінің мөлшері мынадай тәртіппен есептеледі:

Сақтандыру төлемін Сақтандырушы Сақтандыру оқиғасының әрбір түрі үшін айқындалған Шартсыз франшизаны шегере отырып, Сақтандыру жағдайының орын алуы нәтижесінде туындаған Сақтандыру сомасы шегінде залал мөлшерінде жүзеге асырады. Сақтандыру төлемі=Сақтандыру сомасы шегіндегі залал - Шартсыз франшиза. Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Залал мөлшері алғы төлем сомасынан аспауы тиіс.

59. Шартсыз франшизаның көлемін Сақтандырушы өзі немесе үшінші тұлғалар жүргізген Келісімшарт талаптарына, Сақтанушының қаржылық жағдайына қаржылық және құқықтық талдау негізінде айқындайды. Шартсыз франшизаны ұстап қалу тәртібі Сақтандыру шартымен айқындалады.

60. Залалдың мөлшері, егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандыру оқиғасы туралы хабарлама берілген күнге Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің шетелдік контрагент елінің валютасына ресми бағамы бойынша қазақстандық теңгемен айқындалады.

61. Пайда алушы Сақтандырушымен келісімшарт бойынша талап ету құқығын басқаға беру туралы Шарт жасасуға тиіс.

62. Егер Пайда алушы үшінші тұлғалардан келтірілген залал бойынша өтем алған болса, Сақтандырушы Шартсыз франшизаны ескере отырып, келтірілген залал мөлшері мен Пайда алушы алған өтем арасындағы айырма көлемінде Сақтандыру төлемін жүзеге асырады.

63. Сақтанушыдан немесе үшінші тұлғалардан Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін келтірілген залал бойынша төлемді немесе өтемді алған Пайда алушы алынған Сақтандыру төлемінің сомасын Сақтандырушыға қайтаруға міндетті.

64. Тараптар арасында залалдың себептері мен көлемі туралы даулар туындаған жағдайда тараптардың әрқайсысы тәуелсіз бағалау сараптамасын жүргізуді талап етуге құқылы. Сараптама оны жүргізуді талап еткен тараптың есебінен жүргізіледі.

65. Сақтандырушы Пайда алушының ықтимал шығындарды азайту үшін ақылға қонымды және қолжетімді шараларды қасақана қабылдамауы салдарынан туындаған шығындар бөлігінде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

66. Егер Пайда алушы осы Қағидалардың 12-тарауында көрсетілген құжаттарды ұсынбаса, Сақтандыру төлемі жүзеге асырылмайды.

Қағидалардың 67-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес жазылды (№14 хаттама)

67. Сақтандырушы Пайда алушыны Сақтандыру төлемін төлеу үшін қажетті жетіспейтін құжаттар туралы алдыңғы құжатты алған күннен бастап 15 (он бес) күнтізбелік күн ішінде хабардар ету.

14-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі

68. Сақтандырушы Пайда алушыдан Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның орын алғаны туралы хабарлама алған сәттен бастап күту кезеңі Сақтандыру шартында көрсетіледі және 120 (бір жүз жиырма) күнтізбелік күннен аспауы тиіс.

69. Егер Сақтандырушы Сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдаса, ол бас тарту себебін негіздейді. Шешім қабылданған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде, алайда күту кезеңі аяқталған күннен кешіктірмей Пайда алушыға жіберу арқылы.

70. Сақтандырушы күту кезеңі өткен күннен бастап 30 (отыз) жұмыс күні ішінде шешім қабылдайды және Пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырады.

71. Сақтандырушының Сақтандыру төлемін жасаудан бас тартуына Пайда алушы сот тәртібімен шағымдана алады.

72. Егер шетелдік контрагент елінің немесе Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдары Пайда алушының қызметіне байланысты қылмыстық іс қозғаса, сақтандырушы сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау мерзімін тергеп-тексеру немесе сот талқылауы аяқталғанға дейін, Пайда алушыны кідірту себептері туралы жазбаша хабардар ете отырып, кейінге қалдыруға құқылы.

73. Егер Сақтандырушыда сақтандыру жағдайын немесе шығын мөлшерін растайтын құжаттардың түпнұсқалығына уәжді күмән болған жағдайда (құжатпен негізделген), мұндай құжаттардың түпнұсқалығы расталғанға дейін сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдауды кейінге қалдыруға құқылы.

74. Сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асырмағаны үшін Сақтандырушы Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексіне сәйкес жауапкершілік көтереді.

15-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату талаптары

75. Сақтандыру шарты мынадай жағдайларда өз қолданысын тоқтатады:

1) Сақтанушының Сақтандыру шарты бойынша Пайда алушының алдындағы міндеттемелерін алғы төлем мөлшерінен асатын көлемде орындауы;

2) Сақтандырушының Сақтандыру шарты бойынша Пайда алушы алдындағы міндеттемелерін толық көлемде орындауы;

3) Сақтандыру шартының қолданылу мерзімінің аяқталуы;

4) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен сақтандырушыны тарату туралы;

5) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген өзге де жағдайларда.

6) тараптардың келісімі бойынша.

76. Шарт тараптары жеке келісім жасау арқылы Шарттың қалған қатысушылары келіскен жағдайда тараптар сақтандыру Шартын мерзімінен бұрын бұзуға құқылы.

77. Сақтандыру шарты келесі жағдайлардың бірі туындаған сәттен бастап мерзімінен бұрын тоқтатылған болып саналады:

1) сақтандыру объектісі қолданылуы тоқтатылған жағдайда;

2) Сақтандыру жағдайының орын алу мүмкіндігі жойылған және сақтандыру тәуекелі Сақтандыру жағдайынан басқа жағдайлар бойынша тоқтатылған жағдайда;

3) «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, Сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімінің заңды күшіне енген жағдайда;

Қағидалардың 77-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес 3-1) тармақшамен толықтырылды (№14 хаттама)

3-1) Сақтанушының сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеу мерзімін кешіктірген сәттен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде Сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлемей;

4) Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 30 наурыздағы №3 шешіміне сәйкес алынып тасталды.

5) заңнамада көзделген өзге де жағдайларда.

Көрсетілген жағдайларда Сақтандыру шарты Сақтандыру шартын тоқтату үшін негіз ретінде осы тармақта көзделген жайттар туындаған кезден бастап тоқтатылған болып есептеледі, бұл туралы мүдделі тарап дереу, алайда 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей растайтын құжаттардың көшірмелерін ұсына отырып, екінші тарапты жазбаша хабардар етуге тиіс. Бұл ретте мұндай жазбаша хабарлама Сақтандыру шартының тоқтатылу фактісін жеткілікті құжаттамалық растау болып табылады, ал Сақтандырушы сақтандыру қолданылған уақытқа барабар Сақтандыру сыйлықақысының бөлігіне құқылы.

78. Осы Қағидалардың 77-тармағына сәйкес Сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде Сақтандырушы Сақтандырушы шартын мерзімінен бұрын бұзғаны үшін ақы ретінде, бұзған күннен бастап кезеңнің аяқталған күніне дейін сақтандыру кезеңіне пропорционалды Пайда алушыға төленуі тиіс Сақтандыру сомасының 20%-ын (жиырма пайызын) ұстап қалуға құқылы.

16-тарау. Суброгация

79. Сақтандыру төлемін төлеген Сақтандырушыға төленген сома шегінде талап ету құқығы өтеді, оған Пайда алушы сақтандыру нәтижесінде өтелген залалдар үшін жауапты тұлғаға қатысты ие болады.

80. Пайда алушы Сақтандыру төлемін алған кезде Сақтандырушыға өзінде бар барлық құжаттар мен дәлелдемелерді кідіртпей беруге және Сақтандырушының өзіне өткен талап ету құқығын жүзеге асыруы үшін қажетті барлық мәліметтерді хабарлауға міндетті.

81. Сақтандыру жағдайы нәтижесінде туындаған залалды өтеу бойынша шығындарға жауапты тұлға немесе үшінші тарап жүзеге асырған өтемдер сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін сақтандырушыға тиесілі болады. Пайда алушы осы өтеулер туралы Сақтандырушыға дереу хабарлауға және оларды алған сәттен бастап 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде Сақтандырушыға аударуға міндетті.

82. Егер Пайда алушы Сақтандырушы өтеген залалдар үшін жауапты тұлғаға өзінің талап қою құқығынан бас тартса немесе Пайда алушының кесірінен осы құқықты жүзеге асыру мүмкін болмаса, Сақтандырушы Сақтандыру төлемін толық немесе тиісті бөлігінде төлеуден босатылады және артық төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы.

17-тарау. Қосымша шарттар

83. Тараптардың келісімі бойынша осы Сақтандыру қағидаларына сәйкес жасалатын Сақтандыру шартына, егер олар Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне қайшы келмесе, қосымша талаптар енгізілуі мүмкін.

Қағидалардың 17-тарауы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2022 жылғы «30» наурыздағы № 3 шешіміне сәйкес 83-1 тармағымен толықтырылды

83-1. Сақтандыру шарты бойынша өз міндеттемелерін орындау кезінде Сақтандырушы өз қызметінде қоршаған ортаның жағдайы үшін жауапкершілікті арттыруға, экологиялық қауіпсіз технологияларды дамытуға және таратуға жәрдемдесуге бағытталған сақтық қағидатына және бастамаларды қабылдауға негізделген экологиялық мәселелерге көзқарасты қолдаудан көрінетін қоршаған ортаны қорғау саласындағы қағидаттарды ұстанатыны туралы мәлімдейді. Сақтанушы өз кезегінде көрсетілген қағидаттарды ұстануға, сондай-ақ қоршаған орта мен қоғамға нақты және ықтимал әсерді анықтау, бағалау бойынша экологиялық тәуекелдерді (қоршаған ортаны) басқару жүйесін қолдануға, тиісті басқару шараларын айқындауға және нәтижелі енгізуге, экологиялық тәуекелдерді бақылауды жүзеге асыруға ұмтылатын болады.

18-тарау. Дауларды шешу тәртібі

84. Сақтандырушы мен Сақтанушы және (немесе) Пайда алушы арасында туындайтын Сақтандыру шарты бойынша даулар келіссөздер арқылы қаралады.

85. Тараптар арасында келісімге қол жеткізілмеген кезде дау Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шешіледі.